Raadsmemo

Van	: Wethouder H. Brinkman
Afdeling	: Fysieke Leefomgeving
Betreft	: Bespreekstuk naar aanleiding van brief VVO over de toekomst van de Veldschuur
Datum	: 28-5-2024
hRegistratie nr.	: ADV/24 - 18173
Zaaknummer	: Z49757

Onderwerp

Bespreekstuk naar aanleiding brief VVO over toekomst van de Veldschuur.

Doel

Ter informatie

Toelichting

Stichting Vrienden van de Olde Maten (VVO) heeft onlangs een brief aan u verzonden over de toekomst van de Veldschuur. Deze brief is in de raadsvergadering van 14 mei aan de orde gekomen onder agendapunt 5.d. Daarbij is voorgesteld dat het college een bespreekstuk over dit onderwerp voorbereid.

Aanleiding
Stichting Vrienden van de Oldematen (VVO) heeft onlangs een brief gepubliceerd. In deze brief vragen zij aandacht voor de bestaanszekerheid van de VVO. De kern van de problematiek is dat het VVO en Staatbosbeheer vooralsnog niet gelukt is om tot een hernieuwde huur- en samenwerkingsovereenkomst te komen , waardoor het huidige maatschappelijke gebruik van de Veldschuur onder druk komt te staan. De gemeenteraad heeft in de raadsvergadering van 14 mei aan het college gevraagd om inzichtelijk te maken of de gemeente hier een rol in kan hebben.

Wat is het probleem?

Staatsbosbeheer kan binnen een nieuwe huur en samenwerkingsovereenkomst geen structurele financiële bijdrage meer leveren.
De stichting Vrienden van de Olde Maten is gebruiker / exploitant van de Veldschuur. De Veldschuur is in eigendom van Staatsbosbeheer. De oorspronkelijke huur- en samenwerkingsovereenkomst heeft een looptijd van 10 jaar en loopt af op 1 januari 2025.

Onderdeel van deze huur en samenwerkingsovereenkomst is dat Staatsbosbeheer een financiële bijdrage levert in het kader van de doelstellingen. Daarnaast brengt Staatsbosbeheer geen huur in rekening en betaalt zij het onderhoud, gas, water en licht. De opbrengsten die door de stichting gegenereerd worden door de verhuur van het gebouw en activiteiten vervallen ook aan de stichting en resulteren niet in een kosten verlaging voor Staatsbosbeheer.

Staatsbosbeheer heeft aangegeven dat er binnen een eventuele nieuwe huur-en samenwerkingsovereenkomst geen sprake meer kan zijn van een structurele financiële bijdrage, zoals Staatsbosbeheer deze conform afspraak de afgelopen 10 jaar is nagekomen, Volgens Staatsbosbeheer moet de VVO daarom andere geldbronnen zien aan te boren en moeten de partijen “naar een gezonde financiële basis toe die onafhankelijk is van de middelen van Staatsbosbeheer”.

De VVO heeft daardoor op dit moment (ruim een half jaar voor het aflopen van de huidige overeenkomst) nog geen zekerheid over de voortzetting van de huur- en samenwerkingsovereenkomst. Daarnaast heeft de VVO een verschil van inzicht over de stellingname van Staatsbosbeheer dat de VVO meer financieel zou moeten bijdragen. Ten gevolge van deze situatie zijn alle nieuwe activiteiten on-hold gezet en is het stoppen per 01-01-2025 de enige optie als er op korte termijn geen oplossing komt.

Waardoor wordt dit veroorzaakt?

Staatsbosbeheer
De opdracht van Staatsbosbeheer is het beleefbaar maken en houden van de natuur voor iedereen. Staatsbosbeheer tracht dit ondanks sterk stijgende kosten en het wegvallen van structurele en toereikende middelen te regelen met de inkomsten uit verhuur, houtverkoop enz. Naar eigen zeggen teert Staatsbosbeheer al jaren in op haar eigen vermogen en de rek is er hier volledig uit. Staatsbosbeheer heeft als overheidsdienst weinig mogelijkheden om zelf voor extra inkomsten te zorgen. Het is geen onwil want de activiteiten van de VVO sluiten naadloos aan op hetgeen Staatsbosbeheer wil doen / zijn. Maar helaas kunnen zoals zij zelf aangeven: “niet iets weggeven wat we ook niet krijgen of hebben”. Het in de benen houden van dit soort mooie initiatieven is een maatschappelijke uitdaging die Staatbosbeheer graag met andere partijen probeert op te lossen.

VVO
De VVO heeft in januari 2024 opnieuw een voorstel neergelegd met voortzetting van de samenwerking door middel van een langdurige huur- en samenwerkingsovereenkomst op de huidige voet met de volgende uitgangspunten:

1. VVO betaalt huur aan Staatsbosbeheer voor de gehele benedenruimte (prijspeil 2024: € 10.985.
2. VVO vraagt een bijdrage aan Staatsbosbeheer voor invulling van de gezamenlijke doelstellingen van € 12.500 per jaar.
3. VVO levert een inspanning door het omliggende terrein rondom de Veldschuur te onderhouden. Dit gebeurt door vrijwilligers van de VVO die tevens ook vrijwilliger zijn van Staatsbosbeheer. Voor deze inspanning ontvangt VVO een bijdrage gelijk aan de hoogte van de huur.
4. Staatsbosbeheer kan onder voorwaarden kosteloos gebruik maken van de benedenruimte die door de Veldschuur wordt verhuurd ten behoeve van bijeenkomsten en vergaderingen.

VVO heeft naar eigen zeggen “nog geen concrete reactie en/of tegenvoorstel ontvangen”. Wel heeft Staatsbosbeheer reeds aangegeven dat zij meer financieel moeten bijdragen. De VVO vindt de opstelling van Staatsbosbeheer voor meer financiële bijdrages onevenredig groot vanuit het perspectief van de financiële verplichtingen die VVO nu al voldoet aan Staatsbosbeheer en de invulling van de gezamenlijke doelstellingen. Daar komt bij dat de oorsprong en bestemming van de Veldschuur (waar Staatsbosbeheer eigenaar is van geworden na realisatie door de VVO) volledig passen bij de doelstelling van de VVO en dat een verhoogde huursom hier afbreuk aan doet. Daar boven ook in relatie tot de oorsprong en de bestemming van het gebouw waarvan Staatsbosbeheer de eigenaar is.

Wat is de huidige rol van de gemeente?
De gemeenten Zwartewaterland en Staphorst hebben, evenals ondernemers uit de gemeente, 10 jaar

geleden in financiële zin bijgedragen aan de nieuwbouw van de Veldschuur. De gemeente Staphorst levert geen bijdrage aan de exploitatie. Dit ligt in lijn met de manier waarop de gemeente Staphorst andere stichtingen en verenigingen ondersteunt. In zijn algemeenheid kan gesteld worden dat de gemeente Staphorst de Veldschuur en de activiteiten van de VVO een warm hart toedraagt. Het is moeilijk om vanaf de zijlijn te aanschouwen dat Staatsbosbeheer en de VVO, ondanks goede wil, niet lukt om tot een hernieuwde huur- en samenwerkingsovereenkomst te komen. De opvatting van het college is echter ook dat dit een aangelegenheid tussen deze twee partijen betreft.

Kan de gemeente een andere rol aannemen om een doorbraak te forceren?
Hieronder worden de volgende rollen nader toegelicht:

- Een bemiddelende rol
- Een rechtstreekse financiële rol
- Een meedenkende rol

Bemiddelende rol
De bemiddelende rol houdt in dat de gemeente iemand aanstelt die als doel heeft om inzicht te krijgen in de financiën en op basis daarvan te bemiddelen hoe uit deze impasse te komen. Deze impasse is kort samengevat dat SBB geen structurele financiële steun kan geven en dat VVO op haar beurt zonder financiële steun geen activiteiten kan en wil ontplooien die dicht bij haar bestaansredenen passen én tegelijkertijd voldoende opleveren om het exploitatietekort af te dekken.

Financiële rol
Kan en wil de gemeente een rol spelen in het opvullen van het exploitatietekort van de VVO – dat eerder werd afgedekt door SBB? De gemeente is geen direct betrokken partij in deze impasse en rekent de doelstellingen van VVO en SBB niet tot haar eigen kerntaken. Daarnaast zijn er in de gemeente Staphorst meer stichtingen en verenigingen. Deze stichtingen en verenigingen wil de gemeente Staphorst op dezelfde manier behandelen. Dus niet: de één wel een bijdrage geven, en de andere niet. Deze overwegingen spelen een rol bij de afweging om al dan niet een financiële rol in te nemen.

Meedenkende rol
De gemeente kan in haar netwerk actief op zoek gaan andere (creatieve) mogelijkheden om het exploitatietekort af te dekken. Dit heeft zij in het verleden gedaan door te inventariseren of er financiële mogelijkheden zijn vanuit het interbestuurlijk programma Veenweide. Dit heeft geen resultaat opgeleverd. Complicerende factor is het structurele karakter van de benodigde financiële bijdragen. Subsidies en dergelijke hebben doorgaans een incidenteel karakter.

Standpunt college
Zoals eerder in dit stuk al gezegd: het is voor alle partijen moeilijk om te zien dat het SBB en VVO vooralsnog niet lukt om tot een vernieuwde huur- en samenwerkingsovereenkomst te komen. Hierbij

heeft het college begrip voor het perspectief van beide partijen. In deze situatie zijn er geen winnaars, maar alleen verliezers. Dit roept de vraag op of de gemeente hier een rol in kan hebben.

Het college rekent de doelstellingen van VVO en SBB niet tot haar eigen kerntaken. Partijen zijn met elkaar een samenwerking aangegaan waarin financiële tegemoetkoming van de VVO door SBB een belangrijke rol speelt. Wij spreken nogmaals de hoop en verwachting uit dat het lukt om gedegen en langdurige financiële afspraken te maken. Het college ziet hierin geen financiële rol weggelegd voor de gemeente.

Een meedenkende rol acht het college vanzelfsprekend. Wij zullen blijvend in ons netwerk op zoek gaan naar mogelijkheden.